

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bankacılık Kanununa Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Teklifi ve Gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

M. Akif HAMZAÇEBİ
İstanbul Milletvekili

GENEL GEREKÇE

2008 yılının son çeyreğinde patlak veren ve etkileri küresel ölçekte ekonomik kriz Türkiye ekonomisi ve yurttaşlarımız üzerinde de ciddi olumsuz etkiler doğurmuştur. Krizin olumsuz yönde etkilediği kesimlerden biri de kriz öncesinde döviz; özellikle Japon Yeni ve İsviçre Frangı üzerinden konut kredisi kullanan yurttaşlardır. Şüphesiz kredi kullanımı, tüketiciler ile bankalar arasında gerçekleşen bir ticari akit niteliği taşımaktadır. Bu itibarla söz konusu akitten doğabilecek riskler akdin taraflarınca üstlenilmelidir. Bununla birlikte 2008 krizinde olduğu gibi, yurttaşları olağandışı dışsal koşullar ile ortaya çıkan risklerden korumak veya söz konusu risklerin yarattığı mağduriyetleri mümkün olduğu ölçüde hafifletmek Devletin yükümlülüğü sayılmak gerekir.

Nitekim bu yükümlülükten hareketle 24 Haziran 2009 tarihinde, 5915 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, TBMM'de kabul edilmiş ve kredi kartı borçları yeniden yapılandırılmıştır.

Kriz öncesinde dövize endeksli konut kredisi kullanan tüketiciler geçen zaman zarfında çok ciddi mali yüklerle katlanmak durumunda kalmıştır. Bu itibarla, söz konusu kesimin mağduriyetini gidermek üzere, kredi kartı borçlularına yönelik düzenlemenin benzeri bir yasal düzenleme yapılmasının düşünülüp düşünülmediğine ilişkin olarak 16/09/2011 tarihinde Başbakan Yardımcısı Sayın Ali Babacan tarafından yazılı olarak cevaplandırılması talebiyle vermiş olduğum soru önergesine Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı imzasıyla verilmiş cevap "Halihazırda 2008 krizi öncesinde döviz kredisi kullanan ve kriz nedeniyle Türk lirasının değerinde meydana gelen düşüş sonucu toplam borç miktarında azalma ortaya çıkmayan kredi borçlularına, kredi kartı borçlularına tanınmış olan yeniden yapılandırma benzeri bir yasal düzenlemenin getirilmesi hususuna yönelik Kurumumuzca yürütülmekte olan bir çalışma bulunmamaktadır." şeklinde olmuştur.

Geçen süre içerisinde Japon Yeni ve İsviçre Frangı'na endeksli olarak sözleşme imzalayarak konut kredisi kullanan ve döviz kurunda meydana gelen aşırı yükselme sonucunda kredi taksitlerini ödeme güçlüğü içerisine düşerek mağdur olan vatandaşlarımız; mağduriyetlerinin giderilmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonuna müracaat etmişlerdir. Komisyon, 04/12/2013 tarih ve 23 sayılı kararında; Başbakanlık koordinatörlüğünde, bütün tarafların katılımıyla Hazine Müsteşarlığı, T.C. Merkez Bankası, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Türkiye Bankalar Birliği ile en fazla dövize endeksli kredi vermiş olan banka temsilcilerinden oluşan bir komisyon kurularak, bireysel dövize endeksli kredi kullanan ve mağdur olan vatandaşlarımızın sorununa çözüm bulunması, taraflar arasında anlaşmaya

varılamaması halinde yasal düzenleme yapılmasının değerlendirilmesi karar altına alınmıştır.

Dilekçe Komisyonunun anılan kararı üzerine tarafların katılımıyla 03/02/2014 tarihinde yapılan toplantıda; sorunun çözümü için taraf temsilcileri görüşlerini beyan etmiş, konunun bankalar ile müşterileri arasında özel hukuktan kaynaklanan bir ilişki olduğu, sorunun bankalar ile müşterileri arasında çözümlenmesi gerektiği, genel kanaat olarak belirtilmiştir.

Gerek TBMM Dilekçe Komisyonu, gerekse Komisyonun kararı üzerine toplanan sektör temsilcileri, 2008 ve 2009 yıllarında imzaladıkları sözleşmeler ile Japon Yeni ve İsviçre Frangı'na endeksli olarak konut kredisi kullanan vatandaşlarımızın sorununa şu ana kadar çözüm üretememiştir.

Bunun üzerine dövize endeksli olarak kredi kullanan vatandaşlarımızın yaşadıkları mağduriyeti giderme amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına tarafımdan 14/02/2014 tarihinde bir Kanun Teklifi verilmiştir.

Plan ve Bütçe Komisyonunun 19/02/2014 tarihinde yapmış olduğu görüşmede birbiriyle ilgili görülmeleri nedeniyle söz konusu 2/2007 Esas Sayılı Kanun Teklifim üç adet kanun teklifi ile birleştirilerek görüşülmüştür. Görüşmede Komisyonun Cumhuriyet Halk Partili üyelerinin yapmış olduğu öneri doğrultusunda mağdurlar Komisyon tarafından dinlenmiş, fakat Kanun Teklifimde yer alan 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununa bir geçici madde eklenmesi şeklindeki öneri yasa metnine dahil edilmemiştir. Komisyon görüşmelerinde konuya yasa düzenlemesi yerine farklı bir çözüm getirilmesi benimsenmiştir. Bunun üzerine Plan ve Bütçe Komisyonu Sayın Başkanının başkanlığında dört siyasi parti grubunun temsilcileri ve Türkiye Bankalar Birliği temsilcileri ile toplantı yapılmış, toplantı sonucunda Türkiye Bankalar Birliği'nin yayınlacağı bir genelge ile sorunun çözümlenmesi kararlaştırılmıştır. Türkiye Bankalar Birliği 4/3/2014 tarihinde internet sitesinde konu ile ilgili Kararı yayımlamıştır. Ancak anılan Karar ile dövize endeksli olarak konut kredisi kullanan vatandaşlarımızın yaşadıkları sorunlar halen önemli ölçüde çözümlenebilmiş değildir.

Teklif ile Japon Yeni ve İsviçre Frangı'na endeksli olarak konut kredisi kullanan vatandaşlarımızın yaşadıkları mağduriyetin giderilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1 – Düzenleme ile 2007, 2008 ve 2009 yıllarında Japon Yeni ve İsviçre Frangı'na endeksli olarak konut kredisi kullanan vatandaşlarımızın döviz kurundaki aşırı yükseliş nedeniyle uğradıkları mağduriyetin giderilmesi amaçlanmıştır.

Madde 2 – Yürürlük maddesidir.

Madde 3 – Yürütme maddesidir.

BANKACILIK KANUNUNA GEÇİCİ MADDE EKLENMESİNE İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

Madde 1 – 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununa aşağıdaki Geçici Madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 32- 2007, 2008 ve 2009 yıllarında bankalarca İsviçre Frangı veya Japon Yeni’ne endeksli olarak kullanılan konut kredileri bu maddede belirtilen esaslar çerçevesinde Türk Lirası cinsinden yeniden yapılandırılır.

Yapılandırma kapsamına; bu maddenin yayınlandığı tarihte kapatılmamış olmak kaydıyla İsviçre Frangı veya Japon Yeni’ne endeksli konut kredileri ve bu kredilerden Türk Lirasına dönüştürülerek yeniden yapılandırılan kredilerden; kredinin kullanıldığı tarihte müşteri hesabına geçen ve miktarı 250 bin TL ve altında olan krediler, 250 bin TL’yi aşan kredilerin 250 bin TL’ye kadar olan kısmı girer. Söz konusu kredilerden yargıya intikal edip davası müşteri aleyhine sonuçlanan ya da başvuru süresi içerisinde davadan vazgeçilenler de yapılandırma kapsamına girer.

Söz konusu kredilerde; kredi kullanıldığı tarihte müşteri hesabına geçen TL tutarı baz alınarak, aylık en fazla 1,25 faiz oranı ile borç bakiyesi yeniden hesaplanır. Müşteri tarafından yapılan, yasal ödemeler (vergi, fon vb.) hariç, anapara, faiz ve kur farkı ödemelerinin müşteri hesabından tahsil edilen TL karşılıkları hesaplanan borç bakiyesinden mahsup edilerek hesaplanan borç için kalan vade üzerinden yeni bir TL ödeme planı hazırlanır. Mahsuplaşma sonrasında müşteriye herhangi bir iade yapılmaz.

Bu madde kapsamındaki yapılandırmadan yararlanabilmek için maddenin yayımı tarihinden itibaren 60 gün içerisinde kredi müşterisi tarafından krediyi kullandıran bankaya yazılı olarak başvuru yapmak şarttır.

Madde 2 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.